

Vabariigi Valitsuse määruse „Vabariigi Valitsuse 6. veebruari 2015. a määruse nr 16 „Riigieelarve seaduses kohaliku omavalitsuse üksustele määratud toetusfondi vahendite jaotamise ja kasutamise tingimused ja kord” muutmise” eelnõu seletuskiri

I. Sissejuhatus

1. Sisukokkuvõte

Eelnõuga suurendatakse üldhariduskooli õpetaja tööjõukulude toetuse määra ning sätestatakse, et topelt hüvitisi riiklike toimingute täitmise eest ei maksta. Lisaks täiendatakse hüvitatavate rahvastikutoimingute nimekirja.

2. Eelnõu ettevalmistaja

Määruse eelnõu koostas Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi (edaspidi *ReM*) kohaliku omavalitsuse finantsjuhtimise osakonna nõunik Andrus Jõgi (telefon 5885 1311, e-mail andrus.jogi@agri.ee). Juriidilise ekspertiisi tegi eelnõule REM kohalike omavalitsuste poliitika osakonna KOV õigusvaldkonna juht Martin Kulp (telefon 5885 1442, e-mail martin.kulp@agri.ee).

3. Märkused

Eelnõu on kooskõlas Eesti Vabariigi põhiseaduse ja teiste valdkonda reguleerivate õigusaktidega. Eelnõu ettevalmistamisel ei ole aluseks võetud teiste riikide õigusakte.

II. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

1) Üldharidustoetuse muudatused (§ 1 punkt 1)

2024. aastal on riigieelarves planeeritud üldhariduskooli õpetaja arvestusliku brutokuupalga kasv 2048 eurolt 2136 eurole (+4,3%), sh õpetaja töötasu alammäära kasv 1749 eurolt 1780 euroni (+1,77%).

Üldhariduskoolide pidamiseks antava riigieelarvelise sihtotstarbelise toetusega eraldatakse linnadele ja valdadele iga arvestusliku ametikoha kohta õpetajate tööjõukuludeks toetus, mis on 2023. aastast 20% kõrgem Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud õpetaja töötasu alammäärast (2023. aastal anti toetust alammäärast 17,1% rohkem). Toetust arvestatakse õpilase kohta ning see suureneb 2192 eurolt 2286 eurole (+4,3%).

Toetus munitsipaalkoolide õpetajate tööjõukuludeks kasvab 393 mln eurolt 408 mln eurole (+3,7%). Toetussumma kasvu mõjutab lisaks pearahale õpilaste arvu muutus õppeliigiti ja kokku. Munitsipaalkooli õpilaste koguarv on vähenenud aastaga 1%. Üldhariduskoolide pidamiseks antav riigieelarveline toetus suureneb kokku 468 mln eurolt 485 mln eurole (+3,7%).

2) Hüvitatavate rahvastikutoimingute nimekirja täiendamine (§ 1 punkt 2)

2024. aasta riigieelarve seaduse eelnõu kohaselt määratakse eraldi hüvitismäär nendele rahvastikuregistri väljavõtetele, mille avaldus on esitatud veebikeskkonnast. Määr on

madalam kui füüsiliselt esitatud avalduse vastu võtmine ja menetlemine. Seetõttu lisatakse toetusfondi määrusesse samuti see eraldi arvestatava toiminguna.

3) Topelt hüvitamise vältimine (§ 1 punkt 3)

Toetusfondi määruse alusel makstakse kohaliku omavalitsuse üksustele hüvitist riiklike ülesannete täitmiseks § 2 alusel toimetulekutoetuse maksmiseks ja § 6 alusel korralduskulude hüvitamiseks ning rahvastikutoimingute täitmiseks. Seoses ukraina sõjapõgenikega on oluliselt kasvanud menetluste arv ja seetõttu ka nende kulude hüvitamise vajadus. Nende kulude katmiseks on kavandatud erinevatel aastatel täiendavat raha lisaeelarvetega või antud läbi Vabariigi Valitsuse hallatavate reserve. Et vältida olukorda, kus kulusid hüvitatakse muudel alustel kui toetusfondi määruses on kirjeldatud, on vajalik täpsustada, et need kulud, mis on juba hüvitatud muudel alustel, ei kuulu toetusfondi vahenditest täiendavalt hüvitamisele.

III. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu ei ole vastuolus Euroopa Liidu õigusaktidega.

IV. Määruse mõjud

Haridustoetuse määrade suurendamine võimaldab tõsta iga arvestusliku õpetaja ametikoha kohta antavat toetust 2286 eurole kuus.

Topelt hüvitamise vältimise sätte lisamine suurendab õigusselgust olukorras, kus toimingute hüvitamine võib toimuda ka muul moel, kui toetusfondi üldkorras on sätestatud.

V. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulutused ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määrusega kinnitatakse eelarvega toetusfondi määratud toetuste jaotuspõhimõtted ning see riigieelarvele täiendavaid kulusid kaasa ei too. 2024. aasta riigieelarve eelnõus kavandatakse toetusfondi üldhariduskoolide pidamiseks antavaks toetuseks 485 mln eurot.

VI. Rakendamine

Määrust rakendatakse 1. jaanuarist 2024. a.

VII. Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu esitati kooskõlastamiseks Eesti Linnade ja Valdade Liidule (ELVL), Siseministeeriumile, Sotsiaalministeeriumile ning Haridus- ja Teadusministeeriumile.

20.11.2023